

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli, den 23 mars 1897, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:t proposition med förslag till lag om skydd för vissa mönster och modeller.

Genom proposition, n:o 9, af den 9 sistlidne januari har Kongl. Maj:t, under åberopande af propositionen bifogade, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om skydd för vissa mönster och modeller.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Genom registrering i enlighet med denna lags föreskrifter må, der mönster är nytt, mönstrets upphofsman eller hans rättsinnehafvare vinna rätt att med andras uteslutande begagna mönstret vid tillverkning till afsalu af alster tillhörande metallindustrien.

Under mönster innefattas i denna lag jemväl modell, som i afseende på ändamålet är med mönster jemförlig.

2 §.

Innehåller mönster framställningar, som kunna väcka förargelse, eller skulle dess begagnande strida mot lag eller goda seder, må det ej registreras.

3 §.

Mönster må ej anses såsom nytt, om det, innan ansökan om dess registrering inkommit till registreringsmyndigheten, redan funnits intaget i allmänt tillgänglig tryckt skrift eller varit återgifvet å offentlig till salu hållna alster, eller om det ej väsentligen skiljer sig från mönster, som förut blifvit sålunda känt.

Har mönster blifvit förevisadt å internationel utställning, må dock den omständigheten, att mönstret dervid eller sedermera blifvit känt genom tryckt skrift eller genom alsters hållande till salu, icke utgöra hinder för mönstrets registrering, så framt ansökan derom inkommer inom sex månader efter det att mönstret utställes.

4 §.

Mönsterregistret föres för hela riket hos den myndighet i Stockholm, som Konungen bestämmer.

5 §.

1 mom. Den, som vill låta registrera mönster, skall till registreringsmyndigheten ingifva eller i betaldt bref insända skriftlig ansökan, angifvande mönstrets allmänna beskaffenhet, samt dervid foga tydlig och fullständig afbildning af mönstret i tre exemplar.

Ansökningen skall innehålla uppgift om sökandens namn, yrke och postadress.

Är sökanden ej boende inom riket, foga han vid ansökningen fullmagt för ett inom riket bosatt ombud att i allt hvad skyddsrätten angår för honom svara.

Sökes registrering af flera mönster, varde särskilda ansökningshandlingar för hvardera ingifna.

2 mom. Uppgifver sökanden annan såsom mönstrets upphofsman, skall sökanden förete handling, som visar, att han är dennes rättsinnehafvare.

3 mom. Sökanden åligger att såsom afgift bifoga tio kronor.

6 §.

Finner registreringsmyndigheten, att sökanden ej fullgjort hvad enligt 5 § 1 mom. honom ålegat, skall skriftlig underrättelse härom hållas sökanden tillhanda eller, om fullständig adress uppgifvits, med posten till honom

öfversändas. Fullgör ej sökanden inom viss af registreringsmyndigheten bestämd tid hvad som brister, ege registreringsmyndigheten förklara ansökningen förfallen.

7 §.

Är mönstret icke af sådan beskaffenhet, att det må registreras, eller är mönstret uppenbarligen icke nytt, eller har sökande, hvilken uppgifvit annan såsom mönstrets upphofsman, ej visat, att han är dennes rättsinnehafvare, eller har sökande underlåtit att erlægga afgift, hvarom i 5 § 3 mom. sägs, varde ansökningen afslagen.

8 §.

Har ansökan förklarats förfallen eller blifvit afslagen, skall under rättelse om beslutet med skälen därför skriftligen delgifvas sökanden så som i 6 § stadgas för der afsedda fall.

Är sökanden missnöjd med beslutet, ege han att vid talans förlust innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver hos Konungen anföra besvär.

9 §.

Äro ansökningshandlingarne fullständiga och har anledning ej förekommit att afslå ansökningen, varde mönstret registrerad och intyg härom samt om dagen, då ansökningen inkom, hållet sökanden tillhanda; skolande vid intyget fästas ett af de inlemnade exemplaren af mönstret.

Genom registreringsmyndighetens försorg skall kungörelse om registreringen i allmänna tidningarne införas.

10 §.

Göres af flere ansökan om registrering af samma eller väsentligen lika mönster, hafve den företräde, som först inkom till registreringsmyndigheten med fullständiga ansökningshandlingar.

11 §.

Skyddet för registrerad mönster omfattar en tid af fem år, räknadt från den dag, då ansökningen inkom.

12 §.

Öfvergår skydds rätt å annan, skall med anmälan härom den handling, hvarigenom sådan öfvergång visas, företes hos registreringsmyndigheten. Intill dess sådant skett, betraktas i skyddsafseende den såsom skydds rättens innehafvare, hvilken senast finnes i denna egenskap antecknad hos registreringsmyndigheten.

13 §.

Flyttar skydds rättens innehafvare utrikes, eller öfvergår skydds rätt å person, som ej är inom riket bosatt, vare skydds rättens innehafvare pliktig att till registreringsmyndigheten insända fullmagt för sådant ombud, som i 5 § 1 mom. omförmäles. Flyttar ombud ur riket eller upphör eljest hans befattning, skall skydds rättens innehafvare ingifva fullmagt för nytt ombud. Iakttages icke hvad sålunda är föreskrifvet, må domaren på anmälan i förekommande fall med laga verkan utse ombud för skydds rättens innehafvare.

14 §.

Skydds rätt vare ej gällande mot någon, som vid den tid, då ansöknings om registrering inkom, inom riket begagnade det registrerade mönstret eller för dess begagnande der vidtagit väsentliga åtgärder.

15 §.

Har mönster blifvit registrerad i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§; då må en hvar, som anser sin rätt vara genom registreringen förnärjad, så ock allmän åklagare, när det allmännas fördel sådant påkallar, vid domstol föra talan om registreringens upphäfvande.

Rätt domstol i fall, hvarom nu är sagdt, vare Stockholms rådstufvurätt.

Dom, hvarigenom registrering upphäfts, skall genom domstolens försorg insändas till registreringsmyndigheten.

16 §.

Den, som utom i det fall, hvarom i 14 § förmäles, utan tillstånd af skydds rättens innehafvare inom riket vid tillverkning till afsalu af alster tillhörande metallindustrien begagnar mönster, som han vet vara här registre-

radt, eller till salu här i riket håller eller för försäljning till riket inför efter sådant mönster tillverkadt, metallindustrien tillhörande alster, som honom veterligen ästadkommits utan tillstånd af skydds rättens innehafvare, straffes med böter från och med tjugu till och med ett tusen kronor; ersätte ock all skada. Ej må dock annan än skydds rättens innehafvare härom föra talan.

Olofligen tillverkadt eller olofligen i riket infördt alster skall, der måls egaren det äskar, till honom utlemnas mot ersättning för värdet eller mot afdrag derför å honom tillkommande skadestånd. Med redskap, som äro för den olofliga tillverkningen uteslutande användbara, skall, om målseganden det yrkar, så förfaras, att missbruk ej kan ske.

Hvar som under tid, då han är stäld under tilltal för öfverträdelse, hvarom i denna § sägs, fortsätter samma förseelse, skall, när han dertill varder lagligen förvunnen, dömas till särskildt ansvar för hvarje gång stämning derför utfärdats och delgifvits.

Böter, som ådömas enligt denna §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

17 §.

Hvad i 16 § stadgas skall ega tillämpning, äfven om mönstret återgifvits i annat mått eller andra färger eller om i öfrigt oväsentliga ändringar vidtagits.

18 §.

Är någon tilltalad för intrång i skydds rätt, och finnes vid målets handläggning, att registreringen skett i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§, vare den tilltalade från ansvar fri.

19 §.

Då registrering blifvit upphäfd, eller skyddet för registrerad mönster upphört, eller skydds rättens innehafvare det begär, skall mönstret afföras ur registret och kungörelse derom införas i allmänna tidningarne.

20 §.

Med afseende å mönster, skyddadt i stat, som för här i riket registrerad mönster gör motsvarande medgifvande, eger Konungen förordna, att, om någon här i riket sökt registrering af ett mönster före utgången af viss

tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst fyra månader från det han i den främmande staten sökte skydd för samma mönster eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet der kungjorde, att sådant skydd meddelats, då må den här i riket gjorda ansökningen i förhållande till andra ansökningar äfvensom med hänsyn till sådant hinder mot registrering, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som vore den gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten.

21 §.

Närmare föreskrifter angående beskaffenheten af de handlingar, som vid ansökan om mönsters registrering skola inlemnas, angående mönsterregistret samt angående de i denna lag omförmälda kungörelser meddelas af Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 maj 1897.

Föreliggande proposition, hvilken af båda kamrarna till laguskottet hänvisats, är, enligt hvad som framgår af vederbörande departementschefs anförande till statsrådsprotokollet den 16 oktober 1896, närmast föranledd af en från svenska slöjdföreningen den 27 juli 1895 till Kongl. Maj:t inkommen underdånig framställning, hvari anhölls om utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till förordning angående skydd för mönster och modeller inom alla industrigrenar. Sedan Norrköpings fabriksförening i en den 30 januari 1896 ingifven skrift i underdånighet hemställt, att svenska slöjdföreningens framställning i hvad den anginge textilindustrien eller den gren deraf, som afsåge tillverkning af beklädnadsartiklar, icke måtte till någon åtgärd föranleda, inforrades öfver båda ifrågavarande framställningar utlåtanden af kommerskollegium, som tillika anbefaldes att låta inhemta yttranden i ämnet från fabriks- och handtverksföreningar samt andra föreningar och enskilda personer, hvilka kunde vara i frågan intresserade. På grund af hvad i de sålunda inforrade yttrandena anfördes, ansåg sig departementschefen böra förorda införande af skydd för mönster och modeller inom metallindustrien, hvars idkare syntes allmänt önska sådant skydd, medan deremot för detsammes utsträckning till jemväl andra industrier den tidpunkt syntes böra afbidas, då öfvertygelsen om sådant skydds gagnelighet hunnit fullständigare genomtränga dessa industriars idkare. I öfverensstämmelse med depar-

tementschefens sålunda angifna ståndpunkt utarbetades också förslag i ämnet, och blef öfver detsamma högsta domstolens yttrande infor dradt. Sedan med föranledande af de erinringar, som inom högsta domstolen mot förslaget framställdes, åtskilliga jemkningar deruti vidtagits, anmäldes detsamma ånyo i statsrådet den 9 sistlidne januari, hvarvid beslöts aflåtande till Riksdagen af nu föreliggande proposition.

Redan tillförene har förslag i samma syfte som det nu ifrågavarande varit till Riksdagens bedömande hänskjutet. Genom proposition den 28 januari 1887 blef nemligen ett förslag angående skydd för mönster och modeller inom metallindustrien förelagdt Riksdagen att deröfver afgifva yttrande, hvarvid Kongl. Maj:t förklarade sig vilja efter emottagande af Riksdagens svar företaga den slutliga pröfningen af samma förslag och om författnings utfärdande i ämnet förordna. Detta förslag, hvars antagande af lagutskottet afstyrktes, kom emellertid, i följd af Riksdagens upplösning, icke till behandling inom kamrarna.

Vid 1891 års riksdag bragtes emellertid frågan om införande af skydd för mönster och modeller ånyo å bane, denna gång i dess fulla utsträckning, utan begränsning till någon viss industri. I en inom Andra Kammaren väckt motion hemställde nemligen Herr *Aulin* om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till lag om skydd för industriella mönster och modeller.

I afgifvet utlåtande hemställde lagutskottet om skrifvelse i motionens syfte, och denna hemställan bifölls af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren afslog utskottets hemställan.

Samma utgång erhöi en vid 1894 års riksdag väckt framställning af samma art, som den vid 1891 års riksdag afgifna. Äfven nu tillstyrkte lagutskottet aflåtande af skrifvelse i motionens syfte, och Andra Kammaren biföll utskottets hemställan, som emellertid af Första Kammaren förkastades.

Utskottets ståndpunkt till nu föreliggande fråga är densamma, som af 1887 års lagutskott häfdades. Utskottet finner sålunda det framlagda förslaget vara grundadt å en rättvis och billig princip, hvars genomförande i en framtid väl må anses i alla afseenden önskvärd. Men å andra sidan anser utskottet tillika, att vid en lagstiftningsåtgärd af sådan beskaffenhet, som den nu ifrågasatta, hänsyn måste tagas jemväl till andra, mera tillfälliga omständigheter, som kunna lägga hinder i vägen för principens genomförande.

I sådant afseende har vid frågans föregående behandling uttalats

åtskilliga betänkligheter, som enligt utskottets mening äro synnerligen förtjenta af beaktande. Först och främst är sålunda att uppmärksamma, att de svenska industriidkarne, på samma gång de genom förslagets antagande skulle vinna skydd för sina egna mönster och modeller, komme att uteslutas från möjligheten att utan vederbörande rättsegares medgifvande tillgodogöra sig mönster och modeller från de förnämsta industriidkande länder i Europa, hvilket sistnämnda förhållande med nödvändighet följer af de internationella aftal på ifrågavarande område, som Kongl. Maj:t för vårt land ansett sig böra biträda. Olägenheterna häraf komme att blifva mycket känbara, särskildt för de smärre industriidkarne, hvilka icke egde tillgångar att förskaffa sig egna mönster och modeller. Ett antagande af förslaget skulle således för de svenske industriidkarne ytterligare försvåra den redan nu bekymmersamma konkurrensen med utlandet.

Äfven allmänhetens intresse komme att genom förslagets antagande blifva lidande, då derigenom den vara, der mönstret eller modellen användes, nödvändigtvis måste fördyras.

I alla händelser bör enligt utskottets mening ett förslag sådant som det ifrågavarande ej genomföras förr än bland industriidkarne sjelfva större enighet uppnåtts i fråga om önskvärheten af förslagets antagande. Enligt hvad utskottet kunnat erfara, är så ej förhållandet; och det synes därför ej vara skäl att påtvinga idkarne af metallindustrien ett skydd, mot hvars allmänna genomförande just den omständigheten, att bland industriidkarne sjelfva olika åsichter om skyddets gagnelighet gjort sig gällande, stält sig hindrande i vägen.

Med stöd af det anförda hemställer alltså utskottet,

att ifrågavarande proposition icke må af Riksdagen antagas.

Stockholm den 23 mars 1897.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herrar *Hasselrot* och *Fröberg*, hvilka ansett, att propositionen bort af utskottet tillstyrkas.
